

IMOCAFV aanbod praktijktools ELZ Noord Antwerpen

IMPLEMENTATIE EN ONDERSTEUNING VOOR INTERPROFESSIELE AFSTEMMING EN COMMUNITY AANPAK IN EERSTELIJNSZONES VAN INTRA-FAMILIAAL GEWELD TE VERBETEREN

Leo Pas^{1,3}, Aline Ghijselings², Stefan Teughels¹, Hilde Deneyer², Pascale Frank³
(1) Domus Medica, (2) Vlaams Apothekers Netwerk, (3) European Family Justice Center Alliance

Inleiding

Voor gevalideerde richtlijnen i.v.m. partnergeweld en ouderenmis(be)handeling werd binnen het IFG-project voor de Vlaamse overheid door Domus Medica een multidisciplinair aanbod voor e-learning en een Webinar met Vivel aangemaakt en verspreid in 2022. Richtlijnen en kennisoverdracht alleen leiden meestal nauwelijks tot grote aanpassingen in de praktijk. Als netwerkorganisatie van eerstelijnsaanbieders vormen eerstelijnszones een goede basis om kennis en informatie met elkaar uit te wisselen. Via consensusontwikkeling door middel van lokale gespreksgroepen werd binnen Eerstelijnszone Noord Antwerpen een uitwisseling van ideeën op gang gebracht. Via een bevraging werden aanvullende noden ter ondersteuning vastgelegd.

Een aantal tools worden hierna aangeboden in de vorm van praktijkfiches om de aanpak van intrafamiliaal geweld in de eerste lijn te vergemakkelijken.

Basistaken voor eerstelijns werkers

Alle eerstelijns hulpverleners dienen als volgt te kunnen handelen binnen het kader van de **privacy** en de **veiligheidsinschatting en -planning**:

- signalen herkennen van intrafamiliaal geweld ('IFG')
- IFG benoemen en bespreekbaar maken
- expliciete uitleg en advies geven bij vermoeden van IFG
- een gemeenschappelijke visie over aanpak met alle betrokkenen nastreven
- een lokaal antwoord bieden in functie hiervan, de eigen professionele mogelijkheden en zo nodig samenspraak plegen met de ketenaanpak

Wat verstaan we onder intrafamiliaal geweld?

- **Gerechtelijke definitie:** Iedere vorm van fysiek, seksueel, psychisch of economisch geweld tussen leden van een zelfde familie, ongeacht hun leeftijd.
- **Klinisch:** zie bovenaan Tool II een omschrijving met handige aanknopingspunten voor zorgverleners.

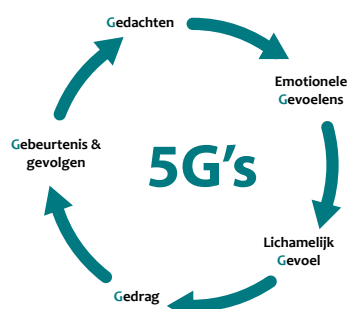
Men onderscheidt volgens de persoonlijke relatie:

- **Partnergeweld:** tussen huidige of ex-partners, al dan niet getrouwd, samenwonend of apart.
- **Oudergeweld:** van kinderen (meestal adolescenten) t.o.v. één of beide ouders.
- **Ouderenmis(be)handeling:** door familieleden of verzorgende bij personen > 60 jaar.
- **Intrafamiliale kindermishandeling:** kinderen in situaties van partnergeweld, bij educatieve, psychische of lichamelijke verwaarlozing of waarbij bewust actieve agressief gedrag of seksueel overschrijdend gedrag door een ouder of gelijkgestelde persoon.

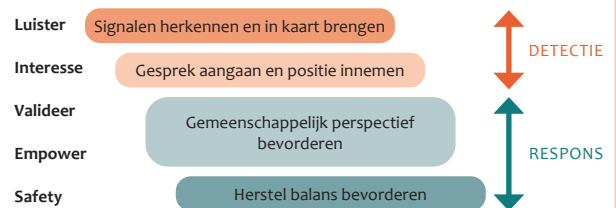
Gespreksvoering - Exploratie bij vermoeden

Het cyclisch verband tussen aangrijpende gebeurtenissen, gedachten, gevoelens en het resulterend gedrag van personen vormen de beste aanknopingspunten om een gesprek aan te gaan en verder situaties van geweld te exploreren en op te volgen.

Ongeacht de presentatie of tekens kan elk aspect gebruikt worden om de situatie geheel te overlopen.

Stappenplan¹

DETECTIE

Volgende aandachtspunten worden in de toolbox ter beschikking gesteld:

- Wanneer denken aan geweld en welke vragen stellen?
- Aandachtspunten voor exploratie van context en levensdomeinen
- Hoe de veiligheid inschatten en bevorderen?
- Consultvoering en exploratie bij vermoeden van geweld
- Waar kan ik als professionele hulpverlener advies vragen?
- Hoe Interprofessioneel samenwerken?

RESPONS

Oplossingsgerichte aanpak 'Hoop'²:

In 7 stappen 'Hoop' opwekken	
Introduceer hoop	Introduceer 'hoop' en bespreek de basiselementen
Doel bepalen	Help persoonlijk relevante doelen te bepalen
Pathways	Lijst keuzemogelijkheden op en bespreek ze
Willpower	Laat de betrokken persoon bronnen van motivatie beschrijven
Probleemoplossing	Herken obstakels - reik voorbeelden van hoop aan
Visualiseer hoop	Maak een visuele voorstelling, die als uitgangspunt dient
Evalueer en herdoelen	Er is altijd de mogelijkheid om andere doelen te bepalen

¹: naar webinar Domus Medica/VIVEL, WHO en EFJCA
²: Trainingen FJC Antwerpen

Stroomdiagram: aanpak bij risico op intrafamiliaal geweld

